

even...centraal

stoppen, loslaten & ZINGEVEN

**FRED KOOLHOF, ORGANISATIEMANAGER
EN TRAINER-COACH**

**OOIT BREEKT DE LAATSTE WERKDAG AAN. HOE DE
ONDERNEMER VOORTLEEF NA ZIJN PENSIOEN IS EEN
KWESTIE VAN ZINGEVING, ZEGT FRED KOOLHOF**

Ergens tijdens het gesprek zegt hij ineens: "Het is voor iedereen hetzelfde. Of je het nou hebt over een fulltime huismoeder die haar kinderen de deur uit ziet gaan of over een ondernemer die stopt met werken na zijn 65ste. Het gaat om gebeurtenissen die het leven in de war schoppen. Je zit vast aan een leefstijl vol routines en ineens moet je die loslaten. En dan? Uiteindelijk komt de kernvraag altijd weer uit op zingeving. Wat voeg ik toe nu mijn kinderen mij niet meer nodig hebben? Wie ben ik zonder mijn bedrijf?"

Fred Koolhof is manager, trainer en coach bij Leefstijl, Training & Coaching (LTC), het instituut voor persoonlijke ontwikkeling, gezondheidsmanagement en leiderschap. Als trainer en coach begeleidt hij onder andere ondernemers die met pensioen gaan en hun bedrijf moeten overdragen.

ROUWPROCES

Wanneer een dierbare overlijdt, hebben we allerlei rituelen om afscheid van hem of haar te nemen. Die zijn belangrijk voor de verwerking van iemands dood. Om dezelfde reden is het belangrijk om op een zorgvuldige manier afscheid te nemen van je (levens)werk. De ondernemer die de deur achter zich dichttrekt gaat door allerlei praktische en emotionele fasen. Koolhof: "Wie stopt met werken neemt afscheid van een belangrijke periode in het leven. Dat bedrijf waar je zoveel uren in hebt gestoken, de mensen met wie je nauw samenwerkte en met wie je een speciale band had. In emotioneel opzicht kan dat afscheid lijken op een rouwproces."

EINDELIJK GELUKKIG

Hij constateert dat de gemiddelde werkgever zich een slag in de ronde werkt. Dat bedrijf en dat harde werken zijn vaak iemands identificatie. "Ondernemer ben je 24 uur per dag, hè?", hoort hij regelmatig. En: "Zonder mij ligt de tent op zijn gat." Dat ondernemerschap geeft zin aan hun leven. Bovendien verschaft het geld, status en macht.

"Er is een groep werkgevers die radeloos wordt bij de gedachte

afschien

'VRAAG JE AF: WIE BEN JE ZONDER DAT BEDRIJF?'

aan afscheid nemen van het bedrijf. Die de dag waarop ze 65 worden als een donkere wolk naderbij zien drijven. Want wat moeten ze dan met hun leven?" Maar hij ziet ook werkgevers die zich juist buitengewoon verheugen op die laatste werkdag. Mensen die verwachten dat het leven dan leuk gaat worden. In de zon zitten, golfen, reizen: eindelijk gelukkig zijn. Maar veel mensen die dat doen, blijken daar niks aan te vinden. "Ze dachten dat ze dat fijn zouden vinden, maar het levert niet op wat ze hadden gedroomd. Het past niet bij ze, maar ze doen dat soort dingen omdat ze vinden dat het past bij een gepensioneerde ondernemer die geld heeft."

Maar wie niet kiest, krijgt het vroeg of laat voor zijn kiezen, zegt Koolhof tegen mensen die vastlopen. Hun stelt hij ook steevast deze vragen: Hoe wil je dat mensen over jou praten als jij bent overleden? Wat wil je horen tijdens de afscheidsspeech? Dat je in dure auto's reed? Of dat ze zeggen: je kon met hem lachen, we waren gek met hem, we gaan hem missen?

WIE BEN JE

"Je komt uit op de kernwaarden van het leven, als je jezelf die vraag oprecht stelt. Dergelijke vragen kunnen ook zinvol zijn voor mensen die problemen hebben of krijgen met hun pensioen. Wie ben jij

zonder dat bedrijf? Wat voeg je toe als je ondernemer af bent en wat wil je nog toevoegen? Voor mensen die nog nooit over zichzelf op deze manier hebben nagedacht kan dat best lastig zijn." Stel jezelf dus veel eerder dat soort vragen, adviseert Koolhof. "Want het is de enige manier om te ontdekken wat voor leven je wilt leiden. En waarom zou je daarmee wachten tot je 65 wordt?"

Over het leven na zijn eigen laatste werkdag maakt hij zich geen zorgen. Hij zal altijd bewuste keuzes blijven maken en dingen doen die bij hem passen. Nu zijn dat verre reizen maken, als reserveofficier deelnemen aan opbouwende vredesmissies, illustreren, trainen en coachen. "Straks worden dat vast andere dingen, maar ze zullen mij het gevoel geven dat ik ertoe doe."

L-T-C.NL

MET EEN GERUST HART VERTREKKEN

1. Ga tijdig op zoek naar een geschikte opvolger. **2.** Schakel daarvoor eventueel een bureau in. **3.** Het overdragen van een bedrijf aan de juiste opvolger draait meer om 'de klik' dan om diploma's. **4.** Centrale vragen zijn: Heeft de opvolger hart en ziel voor de zaak? Laat ik mijn bedrijf in goede handen achter?